

20.11.2023

345/03.06.03/2023

Kontiolahden kunta
kaavoitus@kontiolahti.fi

Lausuntopyyntö 7.11.2023

Lausunto Kyyrönsuon osayleiskaavaehdotuksesta

Kyyrönsuon osayleiskaavan tavoitteena on tutkia mahdollisuutta sijoittaa Kontiolahden Kyyrönsuon alueelle teollisen mittakaavan aurinkovoimapuisto. Kyyrönsuon suunnittelualue sijaitsee Kontiolahdella lähimmillään noin reilun kilometrin etäisyydellä sekä Lehmon taajamasta että Joensuun kaupungin Raatekankaan teollisuus- ja työpaikkatoimintojen alueesta valtatie kuuden länsipuolella. Alueelle on tarkoitus sijoittaa 166 MWp:n aurinkovoimala, jonka pinta-ala olisi noin 180 hehtaaria. Aurinkovoimapuisto on tarkoitus liittää sähköverkkoon Kontiolahden Jaamankankaan muuntoasemalla, joka sijaitsee vajaan kahden kilometrin etäisyydellä kaavaan osoitettavista energiahuollon alueista pohjoiseen.

Pohjois-Karjalan maakuntakaavassa 2040 suunnittelualue sijoittuu pääasiassa maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle (M) sekä osittain turvetuotantoalueelle (EO/tu). Alueelle on osoitettu myös Varkaus-Kontiolahti 110 kV:n sähkölinja sekä ohjeellinen 400 kV:n sähkölinja, Kontiolahti-Joensuu 110 kV:n linja sekä moottorikelkkaura. Lisäksi valtatie 6 on osoitettu kaksiajorataiseksi kehitettäväksi päätieksi rajautuen suunnittelualueeseen.

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto on lausunut aikaisemmin tänä vuonna kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma ja toteaa kaavaehdotuksesta seuraavaa:

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto näkee erinomaisen kannatettavana asiana aurinkovoiman edistämisen Pohjois-Karjalassa. Hanke tukee osaltaan Pohjois-Karjalan ilmasto- ja energiaohjelman 2030 tavoitteiden saavuttamista. Ohjelman tavoitteeksi on asetettu vähäpäästöisen energian lisääminen maakunnan energiantuotannossa, hiilineutraalius ja omavarainen energiantuotanto. Ohjelman tavoitteena on muun muassa 80 % energiaomavaraisuuden ja 80 % uusiutuvan energian osuuden loppukulutuksesta saavuttaminen vuoteen 2030 mennessä. Kyyrönsuon osayleiskaavaehdotus tukee näitä tavoitteita.

Aurinkovoimaa ei ole aiemmin käsitelty Pohjois-Karjalan maakuntakaavassa. Maakuntahallitus käynnisti toukokuussa 2023 Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 2. vaiheen teemalla energia ja maisemat. Vaihemaakuntakaavassa tullaan käsittelemään ensimmäistä kertaa myös teollisen mittakaavan aurinkoenergiapuistoja ja pohtimaan aurinkoenergian soveltuvien alueiden osoittamista maakuntakaavaan tai periaatteita/yleismääräyksiä niiden osoittamiseksi. Maakuntaliiton kesän aikana laatiman maakuntakaavan lähtökohtaselvityksen mukaan suhtautuminen aurinkovoimaan on erityisen myönteistä maakunnan toimijoiden keskuudessa, ja vireillä onkin lukuisia teollisen mittakaavan aurinkoenergiaprojekteja eri puolilla maakuntaa. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto (maakuntahallitus) on tehnyt lisäksi aikaisemmin joulukuussa 2022 kannanoton, jonka mukaan aurinkopuistot tulisi sijoittaa ensisijaisesti

20.11.2023

345/03.06.03/2023

jo rakennettujen alueiden yhteyteen, puuttomille alueille tai joutomaille lähelle olemassa olevia energiansiirtoverkkoja.

Kokonaisuutena Kyyrönsuon merkittävä aurinkovoimahanke sijoittuu maankäytöllisesti siihen hyvin soveltuvalla alueella eli osittain entiselle turvetuotantoalueelle ja lähelle olemassa olevien sähköverkkoja. Kyyrönsuolle osoitetut energiahuollon alueet sijoittuvat osittain puuttomille alueille mutta merkittävässä määrin myös puustoisille alueille, kuitenkin niin, että puustoiset alueet ovat pääosin ojitettua suota. Muut kaavassa olevat puuttomat alueet on osoitettu maatalousalueeksi. Kaavaselostuksen mukaan metsäaluetta on 109 hehtaaria, jonka alueen itäosassa on yli 50-vuotiasta puustoa. Kaavaselostuksessa ja tehdyissä taustaselvityksissä on esitetty eri skenaarioita hiilitaseeseen. Todennäköisimmän skenaarion mukaan hankkeen yhteisvaikutukset olisivat pienet, mutta hanke olisi elinkaarensa aikana päästöneegatiivinen. Maakuntaliitto tuo esille, että Luonnonvarakeskus on parhaillaan laatimassa skenaariolaskelmaa aurinkovoimahankkeiden ilmastovaikutuksista, josta olisi varmasti hyötyä myös Kyyrönsuon osalta. Selvitys valmistuu kuitenkin vasta alkuvuodesta.

Hankealueelle sijoittuu kaksi noin 1,2 hehtaarin kosteikkoa, jotka säilytetään kosteikkona aurinkovoima-alueella. Maakuntaliitto pitää tehtyä ratkaisua mielenkiintoisena, mutta hyvänä, mikäli kosteikko pystytään säilyttämään voimaloiden alla. Lisäksi hankealueen lähelle sijoittuu ennallistettu kosteikkoalue. Tätä ei kuitenkaan ole otettu vaikutusten arvioinnissa huomioon ja siltä osin vaikutusten arviointia voisi vielä täydentää.

Liikennekysymysten osalta alueelle järjestettävä liikenne on ohjattu muualta kuin valtatie kuudelta, mikä on maakuntaliiton mielestä ehdottomasti oikea ratkaisu. Maakuntaliitto pyytää kuitenkin huomioimaan kaavaehdotuksessa maakuntakaavan valtatie 6 merkinnän eli kaksiajorataiseksi kehitettävä päätie -merkinnän. Toisin sanoen energianhuollon alueet tulee suunnitella riittävän kauaksi nykyisestä ja edelleen kehitettävästä valtatiestä.

Aurinkovoimaloiden käsittely maakuntakaavallisesti on koko Suomessa vielä uusi asia, eikä ole olemassa yhtenäistä linjausta siitä, kuinka näitä alueita tulisi maakuntakaavallisesti käsitellä. Maakuntaliitto pitää kuitenkin erittäin hyvänä, että kunnat osaltaan mahdollistavat kaavoituksellaan aurinkoenergian sijoittumisen eri puolille maakuntaa. Kaavatyössä on samalla hyvä tiedostaa, että ympäristöministeriö on asettanut ohjausryhmän aurinkovoimaloiden kaavoitus- ja lupamenettelyitä koskevan oppaan valmistelua varten. Opas oli tavoite saada valmiiksi keväällä 2024.

Lisäksi maakuntaliitto toteaa, että kaavatyössä on siirrytty osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta suoraan kaavaehdotusvaiheeseen. Kaavaselostuksessa voitaisiin kirjata perustelut tehdyille ratkaisulle.

Maakuntaliitolla ei ole muuta huomauttamista Kyyrönsuon osayleiskaavaehdotukseen.

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

Maakuntahallitus

20.11.2023

345/03.06.03/2023

Lisätietoja:

Heikki Viinikka, maankäyttöasiantuntija

etunimi.sukunimi@pohjois-karjala.fi

puh. 050 593 7269

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu. Voitte tarkastaa allekirjoituksen oikeellisuuden kirjaamosta.